

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17/6/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

17 Haziran, BM tarafından “Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü” olarak kabul edilmiştir. Bu özel gün vesilesiyle, Türkiye topraklarının önemli bir bölümünün çölleşme ve kuraklık riski altında olduğu kamuoyunun dikkatine yeniden sunulmaktadır. Resmi verilere göre Türkiye topraklarının %22,5’i “yüksek” ve %50,9’u “orta” düzeyde çölleşme-hassasiyeti taşımaktadır. TEMA Vakfı ise bu oranların toplamda %73,4’e kadar yükseldiğini belirtmektedir. Sulak alanlar, biyoçeşitlilik ve iklim adaptasyonu açısından hayati öneme sahipken, küresel ölçekte sulak alanların “küçülme ve yok olma riskiyle karşı karşıya” olduğu dikkat çekmektedir. Bu veriler hem toprak kaynaklarının hem iklim direncinin zayıfladığı, sulak alanların kaybolmasının devam ettiği bir tabloyu göstermektedir. Türkiye’nin 2019–2030 Çölleşmeyle Mücadele Eylem Planı ve Bakanlığınızın izleme sistemlerine rağmen yaşanan bu tahribat, yeni değerlendirme ve politika gerektirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritası’nın son güncelleme tarihi nedir? Güncel çölleşme verileri kamuoyu ve araştırmacılarla paylaşılmakta mıdır?
2. Sulak alanlara ilişkin Türkiye genelindeki mevcut eylem planları ve koruma politikaları nelerdir? “Küçülme riskiyle” karşı karşıya olduğu konusunda Bakanlığınızın duruşu nedir?
3. Sulak alanların yönetimiyle ilgili olarak ÇSED Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında, özellikle sulakların su rejimini bozan HES, sulama ve tarım politikalarında koordinasyon sağlanmakta mıdır?

4. TEMA ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının belirttiği üzere Türkiye'nin %50–%73'lük alanı çölleşme riski altındadır. Bu kapsamda hangi bölgeler öncelikli risk altındadır ve bu alanlar için özel mecburi politika, bütçe tahsisi veya destek programı uygulanmakta mıdır?
5. Eylem planında yer alan “Dinamik Erozyon İzleme Sistemi”, “Arazi Kullanımı İzleme Sistemi” gibi teknoloji tabanlı modeller (DEMİS, UASİS) çalışıyor mu? Çalışma raporları periyodik olarak halkla paylaşılmakta mıdır?
6. Çölleşmeyle mücadele kapsamında atıl kamu arazilerinin ağaçlandırılması, iklim-dostu tarım ve gen havuzu oluşturulması gibi tedbirlerin mevcut uygulama durumu nedir? Kaç hektar alanda, hangi bölgelerde uygulanmıştır?
7. Türkiye'nin sulak alanlar haritası içindeki kritik alanları (Örneğin Meke Gölü, Tuz Gölü, Van Gölü gibi) korumaya yönelik önlemler nelerdir? Sulak alan restorasyonunda ne kadar bütçe ve insan kaynağı kullanılmaktadır?
8. Son 2–3 yılda iklim değişikliği ve çölleşme riskine karşı Bakanlık tarafından yeni düzenlemeler (örneğin sulak alanların korunmasına yönelik yasal statü, imar politikası) hayata geçirilmiş midir?